

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 27. aprill 2022
(OR. en)

8490/22

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0135(COD)

VISA 70
MIGR 124
FRONT 176
MOG 34
RELEX 531
COMIX 210
CODEC 549

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	27. aprill 2022
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2022) 189 final
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega muudetakse määrust (EL) nr 2018/1806, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (Kuveit, Katar)

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2022) 189 final.

Lisatud: COM(2022) 189 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 27.4.2022
COM(2022) 189 final

2022/0135 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

**millega muudetakse määrust (EL) nr 2018/1806, milles loetletakse kolmandad riigid,
kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle
kodanikud on sellest nõudest vabastatud**

(Kuveit, Katar)

{SWD(2022) 129 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

ELi ja Pärsia lahe riikide vaheliste üldiste suhete tugevdamise kontekstis peaks EL püüdlema selle piirkonnaga strateegilisema suunitluse poole, arendades tugevamat, terviklikku ja mitut valdkonda hõlmavat partnerlust. Viisavabadus mängib olulist rolli mõlema piirkonna vahelise partnerluse edendamisel, hõlbustades inimestevahelisi kontakte ning tugevdades juba niigi tihedaid poliitilisi, majanduslikke ja ühiskondlikke ning hariduse, kultuuri ja teadustööga seotud sidemeid. Seda silmas pidades jätkab EL koostööd Pärsia lahe riikidega, kes on huvitatud viisavabast reisimisest ELi, et saavutada määrusega (EL) 2018/1806¹ kehtestatud kriteeriumide ja menetluse alusel tulevikus täielik piirkondlik ühtekuuluvus. Võttes arvesse seni tehtud menetlustoiminguid ja esimest hinnangut, on praegu kavandatud Kuveidi ja Katari kodanike viisanõudest vabastamine samm Pärsia lahe piirkonna suurema piirkondliku ühtekuuluvuse suunas pärast Araabia Ühendemiraatide vabastamist viisanõudest 2014. aastal, mis on hõlbustanud kontakte selle riigiga.

Nii Kuveit kui ka Katar on olnud hiljutiste kriiside lahendamisel ELi peamised partnerid. Tähelepanuväärsete näidetena hiljutisest koostööst võib nimetada ELi kodanike repatrieerimist ja vaktsineerimist COVID-19 pandeemia kontekstis, ELi kodanike evakueerimist Doha kaudu pärast Talibani poolset valitsuse ülevõtmist Afganistanis, Kuveidi rahalist toetust ja häid teeneid humanitaarabi andmise hõlbustamiseks Süüria sõja ajal, ning jõupingutusi hiljutiste Euroopat ähvardavate hübriidohtude vastu võitlemiseks. Lisaks on Kuveit ja Katar Euroopa Liidu jaoks olulised majanduspartnerid, eelkõige energia- ja valdkonnas ja pidades silmas ELi eesmärki mitmekesistada oma energiavarustust².

Kolmandad riigid, kelle kodanikud on viisanõudest vabastatud, määratakse kindlaks määruse (EL) 2018/1806 artiklis 1 sätestatud mitmesuguste kriteeriumide juhtumipõhise hindamise alusel. Need kriteeriumid on seotud muu hulgas „ebaseadusliku sisserändega, avaliku korra ja julgeolekuga, majandusliku kasuga, eelkõige turismi ja väliskaubanduse aspektist, ning liidu välissuhetega asjaomaste kolmandate riikidega, arvestades eelkõige inimõigusi ja põhivabadusi, samuti piirkondlikku ühtekuuluvust ja vastastikkuse põhimõtet“.

Kuveidi ja Katari puhul on ebaseadusliku rände risk väike ning riigid suurendavad koostööd ELiga julgeolekuküsimustes ja väljastavad biomeetrilisi passe, mis on vajalikud viisavabaks reisimiseks ELi. Kuveit ja Katar on ELi jaoks olulised majandus- ja kaubanduspartnerid ning Euroopa jaoks olulised partnerid COVID-19 järgses olukorras, samuti seoses Venemaa agressiooniga Ukraina vastu ja selle tagajärgedega energiavarustuse valdkonnas ning üleilmse tegevusega ÜRO harta toetuseks. ELi reisivate Kuveidi ja Katari kodanike viisanõudest vabastamine oleks kasulik ELi majandusele, eelkõige turismitööstusele. Kuigi inimõiguste ja põhivabaduste valdkonnas on endiselt probleeme, on Kuveidis ja Kataris toimunud ühiskondlikud muutused seoses naiste ja töötajate õiguste, usuvabaduse ja

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1806, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (ELT L 303, 28.11.2018, lk 39).

² Komisjoni 23. märtsi 2022. aasta teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele: „Varustuskindlus ja taskukohased energiahinnad“ (COM/2022/138 final), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A52022DC0138&qid=1649253932345>

religioonidevahelise dialoogiga. Kestliku viisavaba reisimise väljavaade peaks tugevdama positiivseid suundumusi Kuveidis ja Kataris seoses edusammude ja reformidega nendes valdkondades.

Mis puudutab piirkondlikku ühtekuuluvust, siis sarnaseid positiivseid reforme võiks soodustada ka lähikuudel jätkuv koostöö teiste viisanõudega Pärsia lahe riikidega, et saavutada lõpuks ELiga viisavabadus kõigile Pärsia lahe koostöönõukogu riikidele. Sellega seoses algatab komisjon peagi nende partneritega tehnilised arutelud viisamääruse kohaste viisanõudest vabastamise kriteeriumide täitmise üle. Lisaks püütakse nende partneritega kohaliku Schengeni koostöö raames võtta vastu soodsamad eeskirjad, mis käsitlevad pika kehtivusajaga (kuni viieaastaste) mitmekordsete viisade väljastamist kooskõlas määruse (EÜ) nr 810/2009 (millega kehtestatakse ühenduse viisaeeskiri, mida on muudetud määrusega 2019/1155) artikli 24 lõikega 2. Schengeni viisade väljastamise menetluse digiteerimist käsitlev ettepanek muudab viisamenetluse suures osas paberi- ja kontaktivabaks ning seega taotlejate jaoks aega säästvamaks ja kulutõhusamaks.

Komisjon teeb ettepaneku muuta määrust (EL) 2018/1806, et vabastada Kuveidi ja Katari kodanikud viisanõudest, kui nad ületavad liikmesriikide välispiire, et viibida liidus kõige rohkem 90 päeva mis tahes 180-päevase ajavahemiku jooksul.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas kehtivate õigusnormidega**

Määruses (EL) 2018/1806 on loetletud kolmandad riigid, kelle kodanikel peab liikmesriikide välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud. Määrust (EL) nr 2018/1806 kohaldavad kõik liikmesriigid peale Iirimaa ning Island, Liechtenstein, Norra ja Šveits. Määrus kuulub ELi ühisesse viisapoliitikasse ja reguleerib lühiajalist, kuni 90-päevast viibimist mis tahes 180-päevase ajavahemiku jooksul.

Kuveit ja Katar on praegu kantud määruse (EL) 2018/1806 I lisas nende kolmandate riikide loetellu, kelle kodanikel peab liikmesriikide välispiiride ületamisel olema viisa. Välispiiridel tuleks kõiki reisijaid asjaomastes andmebaasides põhjalikult kontrollida³.

I ja II lisas esitatud kolmandate riikide loetelud peaksid praegu ja edaspidi vastama määruse (EL) 2018/1806 artiklis 1 sätestatud kriteeriumidele,⁴ mis on seotud muu hulgas „ebaseadusliku sisserändega, avaliku korra ja julgeolekuga, majandusliku kasuga, eelkõige turismi ja väliskaubanduse aspektist, ning liidu välissuhetega asjaomaste kolmandate riikidega, arvestades eelkõige inimõigusi ja põhivabadusi, samuti piirkondlikku ühtekuuluvust ja vastastikkuse põhimõtet“.

Pärast kavandatava viisanõudest vabastamise kohaldamist võib määruses (EL) 2018/1806 sätestatud vastastikkuse ja peatamise mehhanisme kohaldada juhul, kui ei ole tagatud täielik vastastikkune viisavabadus või kui kuritarvitatakse viisavabadust või viisanõudest vabastamist⁵. Et viisanõudest vabastamine jõustuks, tuleb mõlema riigi ja ELi vahel sõlmida viisanõudest loobumise leping, mis sisaldab kaitsemeetmeid seoses määruses (EL) 2018/1806 sätestatud kriteeriumidega, millega viisanõudest vabastamine põhjendatud on.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määruse (EL) 2016/399 (mis käsitleb isikute üle piiri liikumist reguleerivaid liidu eeskirju (Schengeni piirieskirjad), muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta määrusega (EL) 2017/458, ELT L 74, 18.3.2017, lk 1) artikli 8 lõige 3.

⁴ Määruse (EL) 2018/1806 põhjendus 4.

⁵ Määruse (EL) 2018/1806 artiklid 7 ja 8.

- **Kooskõla Euroopa Liidu muude poliitikavaldkondadega**

Kuveidi ja Katari kavandatud viisanõudest vabastamine on kooskõlas ELi jõupingutustega saavutada Pärsia lahe piirkonnaga tugevam, strateegilisem, terviklik ja mitut valdkonda hõlmav partnerlus. Sel eesmärgil tuleb vastu võtta ühisteatis strateegilise partnerluse kohta Pärsia lahe riikidega.

ELi riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem (EES), mis on kavas kasutusele võtta 2022. aasta septembris, aitab tagada viisanõudest vabastamise seadusliku kasutamise kolmandate riikide kodanike poolt. Lisaks võimaldab Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteem (ETIAS), mida kavatakse hakata kasutama 2023. aasta mais, viisavabade kolmandate riikide kodanike reisieelset kontrolli, aidates tõhusalt kaasa Schengeni ala julgeoleku säilitamisele ja tugevdamisele.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Käesoleva ettepaneku õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 77 lõike 2 punkt a. Kavandatud määrus kujutab endast Schengeni *acquis* sätete edasiarendamist.

- **Subsidiaarsus, proportsionaalsus ja vahendi valik**

Määruse (EL) 2018/1806 muutmiseks tuleb võtta vastu määrus. Liikmesriigid ei saa poliitikaeesmärgi saavutamiseks tegutseda üksikult. Muid võimalusi (peale seadusandlike) poliitikaeesmärgi saavutamiseks ei ole.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Viisatöörühmas on liikmesriikidega peetud arutelusid võimaluse üle vaadata läbi ELi viisanõudest vabastatud ja viisanõudega riikide nimekirjad, samuti sellise läbivaatamise meetoodika ja ulatuse üle. ELi viisanõudest vabastamise tingimusi on asjaomaste riikidega arutatud ning mõlemad on mitmel korral väljendanud oma huvi tagada viisavaba reisimine ELi.

- **Põhiõigused**

Käesolev ettepanek ei kahjusta põhiõiguste kaitset Euroopa Liidus.

4. MUUD KÜSIMUSED

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Kavandatud määrus on vahetult kohaldatav alates selle jõustumise kuupäevast. Vabastust viisanõudest kohaldatakse Euroopa Liidu ning Kuveidi ja Katari vahel sõlmitava viisavabaduslepingu jõustumise kuupäevast. Komisjon jälgib ka edaspidi tähelepanelikult määruse (EL) 2018/1806 artikli 1 nõuete täitmist pärast viisanõudest loobumise lepingute jõustumist.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Tehakse ettepanek muuta määrust (EL) 2018/1806, kandes Kuveidi ja Katari I lisast (nende kolmandate riikide loetelu, kelle kodanikel peab liikmesriikide välispiiride ületamisel olema viisa) II lisasse (nende kolmandate riikide loetelu, kelle kodanikud vabastatakse liikmesriikide välispiiride ületamisel viisanõudest sellise viibimise puhul, mis ei ületa 90 päeva mis tahes 180-päevase ajavahemiku jooksul).

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse määrust (EL) nr 2018/1806, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud

(Kuveit, Katar)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 77 lõike 2 punkti a,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2018/1806⁶ loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab liikmesriikide välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud.
- (2) Kolmandad riigid, kelle kodanikud on viisanõudest vabastatud, määratakse kindlaks määruse (EL) 2018/1806 artiklis 1 sätestatud mitmesuguste kriteeriumide juhtumipõhise hindamise alusel. Need kriteeriumid on seotud muu hulgas „ebaseadusliku sissepääsuga, avaliku korra ja julgeolekuga, majandusliku kasuga, eelkõige turismi ja väliskaubanduse aspektist, ning liidu välissuhetega asjaomaste kolmandate riikidega, arvestades eelkõige inimõigusi ja põhivabadusi, samuti piirkondlikku ühtekuuluvust ja vastastikkuse põhimõtet“.
- (3) Kuveidi ja Katari puhul on liitu suunduva ebaseadusliku rände oht väike ja nad annavad välja Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni standarditele vastavaid biomeetrilisi passe. Julgeolekukoostöö nende riikidega on viimastel aastatel tihenunud. Majanduslike huvide poolest on Kuveit ja Katar liidu jaoks olulised majanduspartnerid, eelkõige energeetika valdkonnas. Kuigi inimõiguste ja põhivabaduste valdkonnas on endiselt probleeme, on Kuveidis ja Kataris toimunud ühiskondlikud muutused, olukord naiste ja töötajate õiguste, usuvabaduse ja religioonidevahelise dialoogi vallas on paranenud ning areng ja reformid eeldatavasti jätkuvad. Viisavabast ELi reisimisest saadav pikaajaline kasu võib tugevdada positiivseid suundumusi nendes valdkondades.

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1806, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (ELT L 303, 28.11.2018, lk 39–58)

- (4) Seega tuleks nende riikide kodanikud vabastada viisanõudest kokku kuni 90-päevasteks riigis viibimisteks 180-päevase ajavahemiku jooksul ning need riigid tuleks üle kanda määruse (EL) 2018/1806 II lisasse.
- (5) Kuveidi ja Katari kodanike viisanõudest vabastamine ei piira ELi lepingu artikli 29 ja ELi toimimise lepingu artikli 215 alusel vastu võetud ELi piiravate meetmete kohaldamist.
- (6) Kuveidi ja Katari kodanike viisanõudest vabastamist ei tuleks kohaldada enne, kui liidu ning Kuveidi ja Katari vahel on sõlmitud kahepoolsed viisanõudest loobumise lepingud, eelkõige selleks, et tagada täieliku vastastikkuse säilimine.
- (7) Määrust (EL) 2018/1806 tuleks seetõttu vastavalt muuta.
- (8) Käesolev määrus kujutab endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist, milles Iirimaa ei osale vastavalt nõukogu otsusele 2002/192/EÜ⁷. Seetõttu ei osale Iirimaa käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldata.
- (9) Islandi ja Norra puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu (viimase kahe riigi osalemiseks Schengeni *acquis*' sätete rakendamises, kohaldamises ja edasiarendamises) tähenduses, mis kuuluvad nõukogu otsuse 1999/437/EÜ⁸ artikli 1 punktis B osutatud valdkonda.
- (10) Šveitsi puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepingu (Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) tähenduses, mis kuuluvad nõukogu otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktis B osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavat punkti tõlgendatakse koostoimes otsuse 2008/146/EÜ⁹ artikliga 3.
- (11) Liechtensteini puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahel allakirjutatud protokolli (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) tähenduses, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktis B osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavat punkti tõlgendatakse koostoimes nõukogu otsuse 2011/350/EL¹⁰ artikliga 3,

⁷ Nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsus 2002/192/EÜ Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*' sätetes (EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20).

⁸ Nõukogu 17. mai 1999. aasta otsus 1999/437/EÜ Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu teatavate rakenduseeskirjade kohta nende kahe riigi ühinemiseks Schengeni *acquis*' sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (EÜT L 176, 10.7.1999, lk 31).

⁹ Nõukogu 28. jaanuari 2008. aasta otsus 2008/146/EÜ sõlmida Euroopa Ühenduse nimel Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (ELT L 53, 27.2.2008, lk 1).

¹⁰ Nõukogu 7. märtsi 2011. aasta otsus 2011/350/EL Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise protokolli (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi

- (12) Käesolev määrus on õigusakt, mis põhineb Schengeni *acquis*'l või on muul viisil sellega seotud vastavalt 2003. aasta ühinemisakti artikli 3 lõike 1, 2005. aasta ühinemisakti artikli 4 lõike 1 ja 2011. aasta ühinemisakti artikli 4 lõike 1 tähenduses,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EL) 2018/1806 muudetakse järgmiselt.

a) I lisa punktist 1 („RIIGID“) jäetakse välja viited Kuveidile ja Katarile.

b) II lisa punkti 1 („RIIGID“) muudetakse järgmiselt:

i) viidete ... ja... vahele lisatakse järgmine viide:

„Kuveit (*)(**)“

(*) Vabastust viisanõudest kohaldatakse Euroopa Liiduga sõlmitava viisavabaduslepingu jõustumise kuupäevast.

(**) Viisanõudest on vabastatud ainult biomeetriliste passide kasutajad, kelle pass on välja antud vastavalt Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni (ICAO) nõuetele.

ii) viidete ... ja... vahele lisatakse järgmine viide:

„Katar (*)(**)“

(*) Vabastust viisanõudest kohaldatakse Euroopa Liiduga sõlmitava viisavabaduslepingu jõustumise kuupäevast.

(**) Viisanõudest on vabastatud ainult biomeetriliste passide kasutajad, kelle pass on välja antud vastavalt Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni (ICAO) nõuetele.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta, seoses sisepiiridel piirikontrolli kaotamise ja isikute liikumisega (ELT L 160, 18.6.2011, lk 19).

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja